ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В МОВНО-ЛІТЕРАТУРНУ ОСВІТУ

Оксана Гіль

учитель української мови й літератури
ТЗОШ І-ІІІ ст. № 28

Canada

IREX
Make a Better World

Проєкт «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні, в партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси.

Мета проєкту – допомогти українським школярам набути навичок критичного сприйняття інформації (КСІ) й усвідомити цінність високоякісної інформації в контексті шкільної освіти.

Спираючись на розроблені IREX та перевірені на практиці методики медійної та інформаційної грамотності, проєкт допомагає розвинути ефективну сталу модель інтеграції навичок КСІ в навчальний процес загальної середньої освіти.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

IREX

Проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»

СЕРТИФІКАТ

Даний сертифікат підтверджує те, що

ОКСАНА ТІЛЬ

взяв(-ла) участь у тренінгу

Викладання інфо-медійної грамотності на уроках

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(тривалість тренінгу 18 годин)

Юрій Кононенко
Начальник Головного управління загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти та науки України

Валерій Іванов
Президент Академії української преси

Любов Васильчук
IREX, менеджер проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»

Тренінг проведено (місто, дата) м. Тернопіль, 20-21.08.2019

ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

IREX

STOP FAKE .ORG

Проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»

СЕРТИФІКАТ

Даний сертифікат підтверджує те, що

Тіль Оксана Михайлівна

взяв (-ла) участь у тренінгу
«Медіаграмотність для громадян»
(тривалість тренінгу 16 годин)

Юрій Кононенко
Начальник Головного управління загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти та науки України

Валерій Іванов
Президент Академії української преси

Любов Васильчук
IREX, менеджер проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»

Тренінг проведено (місто, дата) м. Тернопіль, 20-21.08.2019 р.

ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

СЕРТИФІКАТ

підтверджує, що

Оксана Гіль

взяла участь у

Медіаграмотному спринті

Навчання передбачало виконання завдань з метою тренування навичок медіаграмотності та участь у фінальному онлайн-заході.

Загальний обсяг — 10 годин

08-17 серпня 2022 р.

ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

Марина Дорош
Старша менеджерка проєкту
«Вивчай та розрізняй:
інфо-медійна грамотність»

Проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні, в партнерстві з Міністерством освіти і науки України

- Проблемою впровадження медіаосвіти займалися такі вчені, як Маршалл Маклюен (Канада), Роберт К’юбі (США), Катлін Тайнер (США), Сесілія фон Файлітзен (Швеція). В Україні це питання висвітлено в роботах таких учених, як:
- В. Іванов
- О. Волошенюк
- Л. Найдьонова
- О. Баришполець
- Г. Онкович
- А. Литвин
- Г. Почепцов.

КОМПЕТЕНТНОСТІ,
що розвиває проект
ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

- Розуміння, як працюють медіа: власники, журналістські стандарти, редакційна політика
- Вміння визначати жанри журналістських повідомлень
- Розуміння понять цензури, самоцензури
- Вміння аналізувати твори кіномистецтва
- Вміння аналізувати рекламу, розрізняти її типи (соціальна, комерційна, піар, контекстна реклама тощо)

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

- Вміння ставити питання
- Вміння обґрунтовувати власну позицію
- Вміння оцінювати та інтерпретувати події
- Вміння проводити паралелі з теперішнім часом
- Вміння аналізувати передумови та причини події

СОЦІАЛЬНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ

- Вміння ідентифікувати та протидіяти мові ворожнечі
- Вміння ідентифікувати і протидіяти стереотипам і дискримінації
- Навички етичного спілкування

СТІЙКІСТЬ ДО ВПЛИВІВ, ФАКТЧЕКІНГ

- Вміння ідентифікувати прояви пропаганди
- Вміння ідентифікувати ботів і тролів
- Вміння ідентифікувати фейки й інструменти маніпуляції (зокрема, через псевдоекспертів, клікбейт-заголовки, маніпулятивні фото, відео, тексти, статистику тощо)
- Базові навички емоційного інтелекту (ідентифікувати вплив медіа на наші емоції)

ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

- Вміння ефективно шукати інформацію
- Вміння шукати та працювати з джерелами та першоджерелами
- Розуміння авторського права, вміння вирізняти плагіат
- Вміння відрізняти факти від суджень
- Вміння систематизувати інформацію, висувати гіпотези та оцінювати альтернативи

ЦИФРОВА БЕЗПЕКА

- Менеджмент приватності, розуміння цифрового сліду
- Навички з особистої кібербезпеки (протидія онлайн-шахрайству, шкідливим програмам)
- Вміння запобігати ризикам у комунікації (протидія кібербулінгу, грумінгу)

ВІЗУАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ

- Вміння аналізувати фото, лого, символи, постери, інфографіку, інші візуальні ряди

ІННОВАЦІЙНІСТЬ, РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ

- Вміння втілювати ідеї завдяки онлайн-інструментам
- Вміння використовувати медіа для соціального блага

ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

IREX

UKaid

УЧНІ ЗМОЖУТЬ:

- розуміти головні принципи роботи медіа, аналізувати свій медіапростір, свідомо підходити до питань медіаспоживання;
- усвідомити механізми впливу медіа і перейти до селективного (вибіркового) сприйняття інформації;
- навчитися чіткіше виявляти пропаганду, фейки та маніпуляції в медіа, щоб не підпасти під їхній вплив, а також ознайомляться із практичними маркерами та інструментами, які допомагатимуть у цьому;
- розвинути навички критичного мислення та аналізу інформації, що надходить з різних видів медіа;
- дізнатися про механізм і наслідки використання стереотипів і мови ненависті в медіа, навчитися розпізнавати такого виду маніпуляції.

Урок № 11

Урок мовленнєвого розвитку. Складання та розігрування діалогів відповідно до певної ситуації

Вправа
«Протидія мікроагресії»

Опис. Вправа будується на засвоєнні двох понять: *мікроагресія* та *ненасильницьке спілкування*. Спочатку учні тренуються у визначенні прихованих повідомлень, які транслюються через репліки з мікроагресією. Після вивчення основ ненасильницького спілкування учні розігрують діалоги, під час яких тренуються відповідати у спокійній формі на репліки із мікроагресією.

Учень має знати

- розділові знаки в реченнях із прямою й непрямою мовою, при діалозі;
- різні комунікативні стратегії відповідно до мети та ситуації діалогічного спілкування.

Учень має розуміти

- як виявляти у спілкуванні толерантність до поглядів і суджень співрозмовників
- роль комунікативних умінь для майбутньої професійної кар'єри;
- й виявляти у спілкуванні толерантність до поглядів і суджень співрозмовників;
- виражальні можливості діалогів.

Учень має вміти

- створювати й розігрувати діалог на запропоновану тему.

Вправа «Протидія мікроагресії»

Мета

» розвинути вміння ненасильницької комунікації.

Уміння і навички з інфомедійної грамотності

» соціальна толерантність: ідентифікація та протидія проявам дискримінації, стереотипам.

Що необхідно підготувати до уроку

» ноутбук,
» проектор,
» презентацію,
» дошку або фліпчарт.

СЛАЙД 1

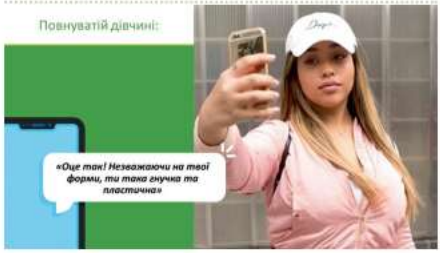
РОЗКАЖІТЬ. Усі ми знаємо, що таке агресія і як вона проявляється. Але мало що чули про явище мікроагресії. Тим не менш, воно існує, його треба розрізняти і вміти правильно на нього реагувати. Сьогодні на уроці ми будемо створювати діалоги на основі фраз із мікроагресією та будемо вчитися правильно відповідати на них. Для того щоб успішно виконати це завдання, потрібно розібратися, що ж це за явище — мікроагресія – й чим воно відрізняється від звичайної агресивної поведінки.

> **Мікроагресія** — це повсякденні прояви приниження або ображання (словесні або невербальні, навмисні чи ненавмисні), які передають ворожі та загалом негативні повідомлення цільовим особам виключно за приналежністю людини до тієї чи іншої соціальної групи (раса, національність, стать, вік, фізичні можливості, релігія, особливості зовнішності).

Мікроагресія, на відміну від явної грубості або лайки, часто навіть не передбачає наміру образити. Принизливі натяки може мимохіть «кинути» навіть людина, яка вважає себе ввічливою й начебто не збиралася виявляти невдоволення або грубість. Мікроагресія пов'язана з поширеними у суспільстві стереотипами про тих чи інших людей. Наприклад, «усі роми — грабіжники», «усі китайці схожі один на одного», «жінка повинна сидіти вдома і виховувати дітей», «мусульмани — це агресивні люди» та інше.

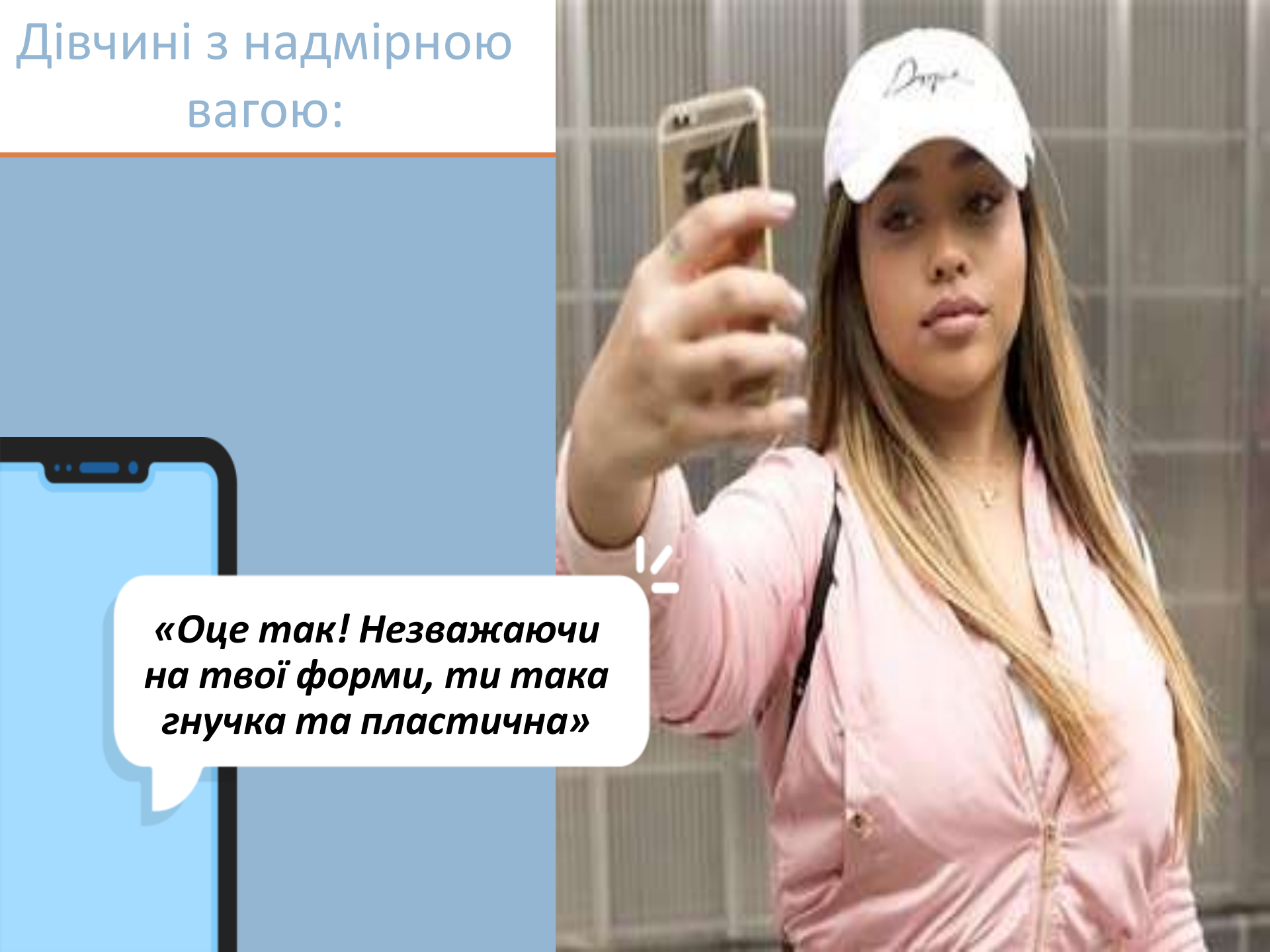
ПОЯСНІТЬ. Мікроагресію досить складно виявити. **ПРОДЕМОНСТРУЙТЕ** фото і приклади висловлювань із мікроагресією на екрані.

СЛАЙД 2

Повнуватій дівчині: «Оце так! Незважаючи на твої форми, ти така гнучка та пластична».

Дівчині з надмірною вагою:

Темношкірій жінці:

На фото — володарка Пулітцерівської премії з літератури С’юзен-Лорі Паркс

«Ти ба, я б ніколи не здогадався, що ти маєш вчений ступінь»

Людині похилого віку:

Жінці, старшій за 30 років:

«Чому ти досі незаміжня? Де твій хлопець?»

Обговорення:

ЗАПИТАЙТЕ. Як ви вважаєте, чому мікроагресія може бути небезпечною? *(Людина не очікує образи й не готова швидко реагувати на негативні повідомлення; не завжди розуміє, що сталося й чому виникли ці неприємні почуття.)*

ДОПОВНІТЬ. Головна небезпека в тому, що подібні висловлювання змушують вас додумувати слова кривдника, й невідомо, до чого ці думки можуть призвести. Дослідження показують, що ці «маленькі зневаги» значною мірою впливають на якість життя людини.

Тип дискримінації	Фрази або поведінка з мікроагресією	Приховане повідомлення
Расова	Білий чоловік або жінка стискають свою сумочку або перевіряють свій гаманець, коли темношкірий або латиноамериканський чоловік наближається до них.	Ви й ваша група — злочинці.
	Хтось переходить на інший бік вулиці, уникаючи особи з іншим кольором шкіри.	Ви небезпечні.

Ілюстрація расової дискримінації — фільм «Зелена книга» 2019 року. Перегляньте!

Тип дискримінації: Національна

Фрази або поведінка з мікроагресією	Приховане повідомлення
Торгуючись про ціну товару, власник крамниці каже покупцеві-єврею: «Не намагайтеся мене обвести навколо пальця».	Євреї скупі й завжди намагаються заощадити, когось обдурити.
Вислів : «У тебе гарна зовнішність! Ти не схожий на… (тут будь-яка національність)».	Люди вашої національності негарні. Ми їх сприймаємо як «другий сорт».
«Такі, як ви …»	Ви всі однакові.

Тип дискримінації: Вага

Фрази або поведінка з мікроагресією	Приховане повідомлення
«Мама нам тут капусти передала…Тобі корисно й малокалорійно».	Ти товста.

Тип дискримінації: Соціальний статус

Фрази або поведінка з мікроагресією	Приховане повідомлення
Коли бідно вдягнена людина заходить до крамниці з вишуканим одягом, їй кажуть: «Ви тут собі нічого не знайдете»	Це місце не для вас, люди нижчого класу не мають смаку, у вас не вистачить грошей на ці ексклюзивні речі.

Вчитель: Ми з вами розібралися з тим, що ж таке мікроагресія, чим вона небезпечна і як проявляється. А тепер поміркуймо, як доречно реагувати на мікроагресію, якщо ви виявили, що вона спрямована на вас і викликає у вас неприємні почуття. Запропонуйте, будь ласка, варіанти.

Учні пропонують варіанти, а ви їх систематизуєте й записуєте на дошці (тезово, коротко).

Тут може бути декілька типів реагування:

- ***відстояти свої кордони.***

Висловлювати свою незгоду. *Сказати, що людина неправа й ви не збираєтеся*
продовжувати розмову, тому що у вас немає часу й бажання вислуховувати безглузді жарти та кліше, стереотипи та вигадки. Це несмішно. Сказати, що мені це неприємно й зі мною так розмовляти не можна. Висловити свої почуття;

- ***змінити тему розмови,*** *не обов'язково щось доводити й пояснювати, особливо через силу; перестати; спілкуватися з людиною;*
- ***не робити із себе жертву й мати почуття гумору та самоіронію.***

Практичне завдання

ЗАПРОПОНУЙТЕ. Об'єднаймося у **чотири групи по 7-8 учнів.** Кожна група працюватиме з певною образливою фразою, до якої треба підготувати відповідь, використовуючи принцип **ненасильницького спілкування**: *факти, емоції, потреба, прохання*. Коли всі готові, група обирає двох представників для розігрування діалогу перед усім класом.

Наші герої — це:

- ***хлопець-мусульманин*** *(варіант фрази з мікроагресією: «Я не буду з тобою спереча́тись, а то хтозна, що в таких, як ти, в голові»);*
- ***дівчина з надмірною вагою*** *(варіант фрази з мікроагресією: «В тебе, мабуть, немає хлопця»);*
- ***хлопець зі слуховим апаратом*** *(варіант фрази з мікроагресією: «Ніколи б не подумав, що ти так добре чуєш»);*
- ***темношкіра дівчина*** *(варіант фрази з мікроагресією: «А якого кольору в тебе будуть діти, якщо ти завагітнієш від білого?»; «Мабуть, тебе "тягне" на батьківщину …*

Коли всі чотири групи презентують свої діалоги, **ПІДСУМУЙТЕ** матеріал і **ЗАПИТАЙТЕ:**

1. Чому виникає явище **мікроагресія?** *(Через поширеність у суспільстві стереотипів, упереджень, через низьку толерантність до людей, не схожих на нас.)*
2. Чим **явище мікроагресії** небезпечне? *(Тим, що його складно розпізнати й часто воно є ненавмисним)*
3. Які соціальні групи найчастіше зазнають **утисків із боку суспільства**? *(Люди з іншим кольором шкіри, жінки, люди з інвалідністю, з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, з іншими релігійними поглядами, з особливою зовнішністю.)*
4. Які чотири кроки **ненасильницького спілкування** ви запам’ятали? *(Факти, емоції, потреби, прохання.)*

Домашнє завдання

Переглянути роздатковий матеріал із табличкою, де є фрази з мікроагресією та приховані повідомлення у них. Вибрати три фрази та написати діалог, використовуючи формулу ненасильницького спілкування (факти-емоції-потреби-прохання).

Урок № 26

Соціально-побутова драма І. П. Котляревського «Наталка Полтавка» - перший твір нової української драматургії. Її сценічне життя

Вправа
«Аналізуємо відмінності між традиційним та сучасним суспільством за драмою «Наталка Полтавка»»

Зображення Наталки Полтавки у харківському альманасі «Утренняя звезда» (1834 р.)
Джерело: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/10/Natalka_Poltavka_%281834%29.jpg/800px-Natalka_Poltavka_%281834%29.jpg

Опис. Пропонована вправа розвиває в учнів уміння ставити запитання (методом «Ромашки Блума»), а також допомагає зрозуміти відмінності між традиційним суспільством (яке описує Іван Котляревським) та сучасним. Особливу увагу слід приділити становищу жінки тоді й тепер, знайти схоже та відмінне, спонукати учнів самостійно осмислювати складні проблеми.

Учень має знати

- життя і творчість Івана Котляревського, зміст твору «Наталка Полтавка».

Учень має розуміти

- проблематику і підтекст твору;
- важливість активної життєвої позиції, захисту людської гідності та власних принципів;
- потребу пошуку власного щастя.

Учень має вміти

- характеризувати образи твору «Наталка Полтавка»;
- визначати і коментувати роль гумористичних засобів у творі;
- робити порівняльну характеристику дійових осіб п'єси (Петра і Миколи, возного і виборного), їхніх життєвих позицій;
- пояснювати роль і функцію пісень у драмі

Вправа «Аналізуємо відмінності між традиційним та сучасним суспільством за драмою «Наталка Полтавка»»

Мета

» допомогти учням побачити відмінності між традиційним та сучасним суспільством, специфікою гендерних ролей тоді і зараз.

Навички й уміння з інфомедійної грамотності

» уміння ставити запитання;
» уміння ідентифікувати і протидіяти стереотипам і дискримінації;
» уміння проводити паралелі з теперішнім часом.

Що необхідно підготувати

» презентація до уроку;
» екран або проектор.

ОБ'ЄДНАЙТЕ учнів у групи по 4-5 людей. Попросіть їх придумати шість запитань до твору «Наталка Полтавка» (максимальний час на формулювання запитань — 2 хвилини) і записати їх на аркуші паперу.

Для приміток:

ПРИМІТКА. Раніше учні, можливо, уже працювали за методом «Ромашки запитань Блума», проте радимо нагадати або пояснити, які типи запитань треба сформулювати (подається за посібником Н. Харченко «Розвиток критичного мислення. Інноваційні форми роботи для дітей та дорослих») [4].

1. **Просте** – відповіддю на нього має бути коротке і точне відтворення інформації з тексту, наприклад, як звати головного персонажа твору тощо.

(Приклад: У кого закохана Наталка?)

2. **Уточнювальне** – сприяють розумінню тексту, потребують відповідей «так» чи «ні», перевіряють справжність інформації («Чи правда, що…?», «Якщо я правильно зрозумів, то…?»). Як зазначає Н.Харченко, такі запитання допомагають формувати навички ведення дискусії).

(Чи правда, що покійний батько Наталки Полтавки був проти її шлюбу з Петром?)

3. **Пояснювальне** – для аналізу текстової інформації, спрямовані на виявлення причинно-наслідкових зв'язків («Чому…?»)

(Чому Горпина Терпилиха будь-якою ціною хоче віддати доньку заміж?)

4. **Творче** – мають частку «би», містять елемент прогнозу, фантазії чи припущення («Що сталося б, якби…?» «Що змінилося б, якби…»)

(Як би склалося життя Наталки, якби возний Тетерваковський не відмовився від неї на користь Петра?)

5. **Оцінювальне** – з'ясовують критерії оцінювання явищ, подій та фактів. («Як ви ставитеся до…?», «Що краще?»)

(Як ви ставитеся до звичаю, коли батьки обирають пару для своїх дітей?)

6. **Практичне** – спрямовані на застосування знань, пошук зв'язку між теорією та практикою («Як би я вчинив на місці …?», «Де можна застосувати знання про…?»)

(Як би я вчинила на місці Наталки Полтавки: підкорилася волі матері чи ні за яких умов не погодилася прийняти старостів від чоловіка, якого не люблю?)

Побудуйте обговорення твору довкола сформульованих учнями запитань. Продовжіть роботу залежно від кількості учнів так, щоб робота була максимально продуктивною.

Перший варіант: продовжити обговорення між групами, коли одна група ставить своє запитання, а інша відповідає.

Другий варіант: зібрати аркуші із запитаннями і на власний розсуд ставити їх усьому класові й коментувати.

ПРИМІТКА. Особливу увагу в цій вправі треба приділити запитанням із ціннісним компонентом. Сподіваємося, що таких учні ставитимуть достатньо. Пропонуємо вам скористатися цим і детальніше зупинитися на темі традицій, цінностей та їхньої трансформації, відмінностей між сімейним укладом колись і зараз.

ПОЯСНІТЬ. У традиційному українському суспільстві (таким вважають так зване доіндустріальне, землеробське суспільство) люди одружувалися дуже рано: жінки у 16-23 роки, чоловіки у 18-25 років. При цьому, аби хлопець і дівчина одружилися, необхідна була згода батьків.

Найчастіше хлопець і дівчина знайомилися самі, парубок заздалегідь домовлявся з дівчиною – і тільки тоді засилав до неї старостів. Тим не менш, батьки повинні були цей шлюб схвалити і благословити. Без батьківської згоди молоді одружувалися вкрай рідко – це в суспільстві засуджувалося, а, вчинивши проти батьківської волі, діти могли залишитися без спадщини.

Траплялися в той час примусові шлюби, коли пару зводили батьки. При цьому, дівчину, яка народила дитину поза шлюбом, стала «покриткою» засуджували, маргіналізували.

Етнологиня Ірина Ігнатенко розповідає: *«Українці одружувалися не тому, що досягли статевої зрілості, один одного покохали, вирішили створити сім'ю, завести дітей. Шлюб давав економічну самостійність. До цього парубок чи дівчина жили при батьках, не мали своїх грошей чи чогось матеріального, чим могли б розпоряджатися. По-друге, українці вірили, що людина має пройти всі головні етапи життєвого шляху. Народився, охрестився, одружився до 20 років. І все потрібно було зробити вчасно, у виділений період.»[2].Особливо залежним було становище дівчини та жінки. Та сама етнологиня Ірина Ігнатенко пояснює, що дівчина не могла підійти до хлопця і сказати, що він їй подобається. Її поведінка мала бути «належною»: «Дівчина мала зробити все для того, щоб привернути увагу і показати себе з найкращого боку. Чепурилася, мала яскравий одяг, з вишивкою, різні прикраси. А ще дівчина показувала, яка вона гарна господиня. Вміє вишивати, ткати прясти. Мала підготувати для майбутнього чоловіка сорочку, сватам вишити рушники»[2].*

Приклад бачимо у творі: *«Золото — не дівка! Наградив Бог Терпилиху дочкою. Кромі того, що красива, розумна, моторна і до всякого діла дотепна, — яке в неї добре серце, як вона поважає матір свою, шанує всіх старших себе; яка трудяща, яка рукодільниця; себе й матір свою на світі держить».*

Але Наталка, навіть попри скрутне матеріальне становище, не йде заміж за першого ліпшого кандидата в чоловіки. Іван Котляревський наділяє просту дівчину високими духовними якостями: вона не хоче переступати через себе, погоджуючись на шлюб з людиною, яку не кохає.

ПОЯСНІТЬ. Жінка в традиційному українському суспільстві дійсно мала більше свободи, ніж її східні «колеги». Так, наприклад, на статус у подружжі могло впливати її матеріальне становище, інколи жінка могла навіть стати головною в родині, хоча це було радше винятком, ніж правилом.

Зверніть увагу, що Петро дає Наталці усі зароблені ним за чотири роки розлуки гроші: *«Що я нажив — усе твоє: на, возьми! (Виймає з-за пазухи загорнені в лубки гроші). Щоб пан возний ніколи не попрекнув тебе, що взяв бідну і на тебе іздержався».*

ПРИМІТКА. Можете проілюструвати розповідь репродукцією картини Миколи Пимоненка «Свати» на 3 слайді презентації [5].

ЗАПИТАЙТЕ учнів про схоже і відмінне у житті тогочасного і нинішнього суспільства. Що досі актуально, а що відійшло у минуле?

ПІДСУМУЙТЕ. Порівняно з XIX століттям, яке описує Іван Котляревський, і сімейні традиції, і становище жінки сильно змінилося. Це пов'язано з індустріалізацією, змінами в економіці, політичному та суспільному житті. Думка громади і суспільний осуд втратили своє значення, шлюб перестав бути тим чинником для кожної людини, що дозволяє їй вважатися повноправним членом суспільства. Жінки можуть не обмежуватися традиційною роллю матері та дружини («берегині»), будувати кар'єру, активніше долучаються до політичного життя, з'являються у владних інституціях. Але стереотипи, пов'язані з патріархальним ладом, досі в українському суспільстві, а значить і в медіа. Така ситуація призводить до дискримінації жінок, що може виражатися у відмові в працевлаштуванні, нижчій оплаті праці тощо. Саме тому варто бути уважними, споживаючи інформацію, ідентифікувати стереотипи і маніпуляції, щоб не лише не поширювати, але й не дискримінувати інших людей.

Для приміток:

Картина Миколи Пимоненка «Свати» [5].

Вправи з інфомедійної грамотності на уроках української мови та літератури:

1. Робота за **QR-кодом**;
2. Вправа **“Афіша”**;
3. Вправа **“Скрайбінг”;**
4. Вправа **“Активний користувач соціальних мереж”;**
5. Вправа **“Шерлок Холмс”;**
6. Вправа **“Злови фейк”;**
7. Вправа **“Тік Ток”.**

ВИСНОВКИ

Потрібно звернути увагу на те, що уроки української мови та літератури з використанням елементів медіаосвіти формують не тільки медіаграмотність учнів, а й сприяють розвитку **предметних і ключових компетентностей**, які передбачені в Державному стандарті.

Основні методи та вправи роботи з учнями, сприяють формуванню особистості, здатної критично сприймати інформацію, аналізувати її, адаптувати, а також допомагають відчувати себе активним творцем медіатекстів. Перспективами подальших досліджень можуть бути пошуки способів підвищення професійної компетентності вчителя української мови й літератури в питанні добору, аналізу, створення медіатекстів.